

Sygnatura akt *II K 2/20*

(...)- *PR w Mielcu*

POSTANOWIENIE

Dnia *14 stycznia 2020 r.*

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu - II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Czachurska

w obecności prokuratora Konrada Włoszczyny z Prokuratury Rejonowej w Mielcu

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2020 r. sprawy **M. R.**

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk, w przedmiocie rozstrzygnięcia o potrzebie dalszego stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego w postępowaniu sądowym,

na podstawie art. 344 kpk w zw. z art. 249 § 1 kpk i art. 258 § 1 pkt 2 kpk, art. 258 § 2 kpk w zw. z art. 263 § 3 kpk,

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w postępowaniu sądowym stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego M. R. (s. M. i M. zd. B. ur. (...) w M.), aktualnie przebywającego w Areszcie Śledczym w Rzeszowie) i przedłużyć tymczasowe aresztowanie wobec wymienionego oskarżonego na okres dalszych 3 (trzech) miesięcy, tj. do dnia 14 kwietnia 2020 r. godz. 8:00.

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Mielcu pod sygnaturą (...)wszczyła postępowanie przygotowawcze w stosunku do M. R. jako podejrzanego o popełnienie zbrodni z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. Następnie podejrzanemu zmieniono zarzut na art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Mielcu postanowieniem z dnia 22 maja 2019 r. (II Kp 271/19), działając w oparciu o art. 249 § 1 kpk i art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 kpk uwzględnił wniosek prokuratora i zastosował wobec M. R. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 18 sierpnia 2019 r. do godziny 8.00. Stosowanie tego środka zapobiegawczego było następnie przedłużane na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 13 sierpnia 2019 r. (II Kp 367/19) do dnia 16 listopada 2019r. godz. 8.00, ostatnio na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 12 listopada 2019 r. (II Kp 525/19) do dnia 15 stycznia 2020 r. godz. 8.00

W tych realiach procesowych z uwagi na skierowanie do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu aktu oskarżenia przeciwko M. R. o popełnienie zbrodni z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, w kontekście treści art. 344 kpk powstała konieczność rozstrzygnięcia z urzędu w przedmiocie zasadności dalszego stosowania tymczasowego aresztowania.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu stwierdził, co następuje:

Na wstępie podkreślenia wymaga, że każde przedłużanie tymczasowego aresztowania jest decyzją procesową autonomiczną wobec tej, która została podjęta poprzednio w przedmiocie zastosowania tego środka zapobiegawczego

oraz uprzednich decyzji procesowych o jego przedłużeniu (zob. postanowienie SA w Krakowie z 06.03.2018., II AKz 104/18, Legalis 1856015). Nie budzi więc wątpliwości w realiach rozpoznawanej sprawy konieczność weryfikacji podstaw stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego M. R., zarówno w kontekście istnienia przesłanek pozytywnych ogólnych z art. 249 kpk, jak i pozytywnych szczególnych z art. 258 kpk, a także wystąpienia negatywnych przesłanek szczególnych z art. 259 kpk, gdyż zaistnienie negatywnych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania powinno skutkować odstąpieniem od zastosowania aresztu, a jeśli są podstawy – zastosowaniem innego środka zapobiegawczego. Ponadto przepis art. 257 § 1 kpk - wyrażający dyrektywę minimalizacji tymczasowego aresztowania, stosownie do której tymczasowe aresztowanie powinno być stosowane w ostateczności, gdy inne (wolnościowe) środki zapobiegawcze nie będą w stanie zabezpieczyć prawidłowego toku postępowania karnego - nakłada na sąd stosujący i sąd przedłużający tymczasowe aresztowanie obowiązek rozważenia, czy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego konieczne jest stosowanie tymczasowego aresztowania, czy też wystarczający jest inny środek o charakterze wolnościowym. W konsekwencji, gdy okoliczności sprawy zmieniły się w taki sposób, że wystarczające jest dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania stosowanie innych środków zapobiegawczych, tymczasowe aresztowanie należy niezwłocznie zmienić na inny środek zapobiegawczy (zob. postanowienie SA we Wrocławiu z 29.10.2008., II AKz 565/08, Legalis 149848). Obowiązek przedstawienia dowodów świadczących o dużym prawdopodobieństwie popełnienia przez oskarżonego przestępstwa oraz przytoczenie okoliczności wskazujących na istnienie podstaw i konieczność stosowaniem tymczasowego aresztowania, o których mowa w art. 251 § 3 kpk, odnosi się nie tylko do postanowienia o zastosowaniu tego środka zapobiegawczego, ale również do podejmowanego z urzędu rozstrzygnięcia - w trybie art. 344 kpk - o utrzymaniu, zmianie lub uchyleniu aresztu.

Dlatego w pierwszej kolejności należy wskazać, że podstawy stosowania, czy też przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania ustawodawca skatalogował w dwie kategorie: tak zwane pozytywne przesłanki ogólne wyrażone w art. 249 § 1 kpk oraz pozytywne przesłanki szczególne, które wymienia art. 258 § 1 – 3 kpk. Trzeba jednak pamiętać, że dla właściwego zastosowania lub przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego, jakim jest tymczasowe aresztowanie, między przesłankami ogólnymi i przesłankami szczególnymi zachodzić musi stosunek koniunkcji, przy czym wystąpić musi przesłanka ogólna i co najmniej jedna przesłanka szczególna, przy założeniu, że w sprawie nie występują też takie okoliczności negatywne z art. 259 § 1-3 kpk, które nakazywałyby odstąpienie od stosowania tymczasowego aresztowania (zob. m. in.: T. Grzegorzczak, J. Tylman, Polskie Postępowanie Karne, Warszawa 1998, str. 512; postanowienie SN z 03.04.2001., OSNKW 2001/7-8/59; postanowienie SN z 26.02.2019., II KK 178/18, Legalis 1879491).

W ocenie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu w niniejszej sprawie w dalszym ciągu aktualna jest pozytywna przesłanka ogólna oraz pozytywne przesłanki szczególne, które legły u podstaw zastosowania środka zapobiegawczego względem oskarżonego M. R.. Nie ujawniły się również przesłanki negatywne, w rozumieniu art. 259 § 1 – 3 kpk, które przemawiałyby za odstąpieniem od stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego M. R..

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, opisany szczegółowo w akcie oskarżenia, pozwala na przyjęcie dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez oskarżonego M. R. zarzucanego mu przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, w rozumieniu art. 249 § 1 kpk. Zgromadzony w toku śledztwa osobowy i nieosobowy materiał dowodowy przedstawiony w poprzednich postanowieniach sądowych o zastosowaniu i przedłużeniu tymczasowego aresztowania wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że podejrzany M. R. kilkakrotnie uderzył nożem swojego wuja G. B.. W szczególności fakt ten potwierdził naoczny świadek zdarzenia J. R.. Ponadto przesłuchany w charakterze podejrzanego M. R. przyznał się do dokonania tego czynu i opisał okoliczności tego zdarzenia. Tak więc duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa było i jest nadal aktualne – nie ujawniono bowiem dowodów, które skutkowałyby dezaktualizacją argumentacji przedstawianej dotychczas w poprzednich postanowieniach o zastosowaniu i przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania względem oskarżonego. Zauważenia także wymaga, że celem postępowania w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych nie jest merytoryczna ocena dowodów zgromadzonych w sprawie i ustalenie czy oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów, a jedynie rozważenie czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o

jakim mowa w 249 § 1 kpk (zob. postanowienie SN z 26.11.2003., WZ 59/03, Legalis 98416), gdyż w postępowaniu w przedmiocie każdego środka zapobiegawczego rola sądu ogranicza się do zweryfikowania istnienia ustawowych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania, a nie obejmuje badania sprawstwa oskarżonego (podejrzanego). W rozpoznawanym zakresie, a więc postępowaniu incydentalnym w trybie art. 344 kpk i w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego M. R., niedopuszczalne byłoby rozstrzygnięcie, które z wymienionych w akcie oskarżenia depozycji procesowych są wiarygodne, a które godne wiary nie są (por. postanowienie SA w Krakowie z 09.08.2018., II AKz 405/18, Krakowskie Zeszyty Sądowe 2018/9/32).

Nie ulega także wątpliwości, że w sprawie nie zdezaktualizowały się przesłanki szczególne do stosowania tymczasowego aresztowania względem M. R., a wymienione w art. 258 § 1 pkt 2 kpk (uzasadniona obawa mataczenia w sprawie) i w art. 258 § 2 kpk (zagrożenie surową karą).

Na gruncie przedmiotowej sprawy istnienie przesłanki z art. 258 § 1 pkt 2 kpk wynika nie tylko z zagrożenia surową karą. Należy bowiem pamiętać, że pokrzywdzony G. B. jest wujem oskarżonego M. R.. Dotychczas zamieszkiwali oni w jednym domu rodzinnym. Większość świadków zeznających w sprawie to członkowie najbliższej rodziny pokrzywdzonego i oskarżonego. Nie można zatem wykluczyć, że podejrzany podjąłby próbę wpływania na tychże świadków, celem przekonania ich do prezentowania okoliczności korzystnych z punktu widzenia obrony podejrzanego. Obawa ta jest tym większa, a więc i tym bardziej uzasadniona w rozumieniu art. 258 § 1 pkt 2 kpk, jeśli uwzględni się fakt, że świadkowie ci (jako członkowie najbliższej rodziny) są uprawnieni do odmowy złożenia zeznań w sprawie. Tym samym przyjąć należy, że obawa matactwa jest w niniejszej sprawie realna – nie zaś wyłącznie abstrakcyjna. Warto zauważyć, że wykazanie realności obawy matactwa nie wymaga udowodnienia, iż takie działania były podejmowane czy też będą podejmowane w przyszłości, ponieważ obawa matactwa nie jest próbą nakłonienia do fałszywych zeznań czy też wyjaśnień, gdyż wówczas matactwo zostałoby już dokonane. Dla przyjęcia obawy matactwa nie jest konieczne, aby podejrzany podjął już konkretne zachowania utrudniające postępowanie. Aresztowania nie przedłużono z tego względu, że oskarżony M. R. wcześniej postępowanie utrudniał, ale dlatego, aby nie miał szansy podjąć takich zachowań, to jest aby takim jego zachowaniom zapobiec w przyszłości i tym samym zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania karnego (por. postanowienie SA w Krakowie z 29.12.2015r., Lex 2062875). Ponadto wymieniona przesłanka szczególna z art. 258 § 1 pkt 2 kpk jest aktualna bez względu na fakt, że postępowanie znajduje się już w fazie postępowania jurysdykcyjnego, jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania odnosi się do zachowania oskarżonego, polegającego zarówno na działaniu, jak i zaniechaniu - w okresie od wszczęcia postępowania karnego do jego prawomocnego zakończenia i rozpoczęcia wykonania zastosowanych przez sąd instrumentów reakcji karnej (zob. postanowienie SA w Krakowie z 14.10.2008., II AKz 464/08, Legalis 978149).

W dalszym ciągu w sytuacji procesowej oskarżonego M. R. występuje także przesłanka szczególna wskazana w treści art. 258 § 2 kpk, uzasadniająca stosowanie tymczasowego aresztu ze względu na zagrożenie wymierzenia oskarżonemu surowej kary. Warto w tym miejscu zasygnalizować, że podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 kpk, przy zaistnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 kpk i art. 257 § 1 kpk, oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 kpk, stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. postanowienie SN z 26.02.2019., II KK 178/18, Legalis 1879491).

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 258 § 2 kpk, jeżeli oskarżonemu zarzuca się popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona groźącą oskarżonemu surową karą. O uzasadnionej okolicznościami sprawy potrzebie stosowania (celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego) tymczasowego aresztowania z uwagi na groźącą sprawcy „surową karę”, wielokrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy, wskazując, że jeżeli przedmiotem zarzutu jest zbrodnia lub umyślny występki zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, to z mocy prawa istnieje domniemanie, że może być konieczne wymierzenie surowej kary, a groźba wymierzenia takiej kary może skłaniać oskarżonego do podejmowania działań zakłócających, czy wręcz uniemożliwiających prawidłowy tok postępowania (zob. np. postanowienie SN z 19.11.1996., IV KZ 119/96, OSP 1997/4/74). M. R. został oskarżony o popełnienie

przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. Czyn stypizowany w art. 148 § 1 kk jest zbrodnią i podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności, a zgodnie z treścią art. 14 § 1 kk sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa. Podkreślenia w związku z tym wymaga, że działanie oskarżonego względem pokrzywdzonego cechowało się długotrwałością, intensywnością i brutalnością, powodując naruszenie czynności narządów ciała u pokrzywdzonego trwające powyżej dni siedmiu, a zamierzonego skutku nie osiągnął tylko dlatego, że został powstrzymany przez interweniującego na miejscu świadka. Tak więc zagrożenie reakcją karną, przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności sprawy (użycie niebezpiecznego narzędzia w postaci noża, zadanie tym nożem szeregu ciosów w newralgiczne dla życia organy, spowodowanie u pokrzywdzonego poważnych obrażeń ciała), nawet przy założeniu zmiany kwalifikacji prawnej czynu poprzez wskazanie w jej podstawie art. 31 § 2 kk, powoduje, że uzasadnione jest przyjęcie, iż wymierzona względem podejrzanego kara będzie karą surową w rozumieniu art. 258 § 2 kpk.

Zauważenia wymaga także, że w dniu 20 maja 2019 r. uprawomocnił się wyrok Sądu Rejonowego w Mielcu z 28 stycznia 2019 r., w sprawie II K 675/18, mocą którego M. R. został skazany za przestępstwo z art. 12 kk w zw. z art. 217 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i inne, na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. Z tego faktu nie wynika jednak zbędność stosowania tymczasowego aresztowania, jako że inne są rygory wykonywania tymczasowego aresztowania, a inne kary pozbawienia wolności. Chodzi przede wszystkim o możliwość uzyskiwania zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego, przerw czy warunkowego przedterminowego zwolnienia. Skorzystanie przez oskarżonego z jednej z powyższych instytucji w sytuacji braku tymczasowego aresztowania w przedmiotowej sprawie niweczyłoby zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania poprzez konieczną na tym etapie izolację (zob. postanowienie SN z 26.02.2019., II KK 178/18, Legalis 1879491).

Nie można także zapominać, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż obawa wynikająca z możliwości orzeczenia surowej kary pozbawienia wolności, jako samodzielna przesłanka stosowania aresztu, ma charakter domniemania prawnego i nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzany w przeszłości podejmował już działania destabilizujące tok postępowania. Stwierdziwszy zatem zagrożenie surową karą sąd może stosować środek zapobiegawczy nawet wówczas, gdy z materiału dowodowego nie wynika, by podejrzany podejmował jakiegokolwiek próby destabilizowania toku postępowania, czy to poprzez próby matactwa czy ukrywania się lub ucieczki. Źródłem obaw w tym zakresie jest bowiem wyłącznie groźba wymierzenia surowej kary (zob. postanowienie SN z 26.02.2019., II KK 178/18, Legalis 1879491). Wymaga podkreślenia w tym miejscu, że i orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej ETPC) dopuszcza pozbawienie wolności człowieka tylko i wyłącznie na podstawie pozytywnej przesłanki szczególnej z art. 258 § 2 kpk, jako samoistnej podstawy izolacji oskarżonego w warunkach tymczasowego aresztowania, stwierdzając nawet, że surowość wyroku, jaki może zapaść w przyszłości i związany z nim ciężar gatunkowy stawianych zarzutów daje organom krajowym uzasadnioną podstawę do przyjęcia ryzyka ucieczki, a nawet popełnienia ponownego przestępstwa. ETPC orzekł tak w sprawie (...)przeciwko Polsce (sprawa 44722/98), a podobnie w sprawie (...)przeciwko Polsce (sprawa 24205/06) - na gruncie art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm. – dalej EKPC). Nie ma więc wątpliwości, iż na gruncie prawa międzynarodowego praw człowieka ETPC akceptuje funkcjonowanie szczególnego domniemania wynikającego z prognozowanej kary w kontekście ciężaru zarzutów.

Chociaż przesłanka z art. 258 § 2 kpk może być samodzielną i wystarczającą podstawą zastosowania aresztu tymczasowego, to jednak z treści art. 258 § 2 kpk wynika wprost, że groźba wymierzenia surowej kary może wskazywać na istnienie obaw utrudniania prawidłowego toku postępowania, o których mowa w art. 258 § 1 kpk. Stwierdziwszy zatem zagrożenie surową karą sąd może stosować wyżej wymieniony środek zapobiegawczy nawet wówczas, gdy z materiału dowodowego nie wynika, aby podejrzany podejmował dotychczas jakiegokolwiek próby destabilizowania toku postępowania, czy to poprzez mataczenie, czy też poprzez ukrywanie się lub ucieczkę. Źródłem obaw w tym zakresie jest bowiem wyłącznie groźba wymierzenia surowej kary.

Analiza sytuacji procesowej oskarżonego M. R. w kontekście dotychczasowego biegu postępowania karnego uzasadnia twierdzenie, że za przedłużeniem tymczasowego aresztowania na podstawie art. 263 § 3 kpk przemawiają szczególne

okoliczności, ze względu na które nie można było ukończyć dotychczas postępowania jurysdykcyjnego (zob. postanowienie SN z 15.01.1999., WZ 3/99, OSNKW 1999/3–4/19), a którymi są wszelkie obiektywnie występujące przeszkody natury faktycznej, dowodowej i proceduralnej, tamujące przebieg postępowania jurysdykcyjnego, których usunięcie nie było możliwe w dotychczasowym terminie (por. postanowienie SA w Krakowie z 31.01.2008., II AKz 33/08, KZS 2008/4/50). Mając na względzie ogólne zasady stosowania tymczasowego aresztowania i analizę treści art. 263 kpk, określającego terminy trwania izolacyjnego środka zapobiegawczego, przyjęć należy, iż w realiach rozpoznawanej sprawy stopień skomplikowania prowadzonego postępowania karnego, jego złożoność pod względem podmiotowym i przedmiotowym, niewątpliwie zaliczają się do kategorii szczególnych okoliczności. W powyższym kontekście, biorąc pod uwagę prawo osadzonego do sądenia w rozsądnym terminie i zwolnienia na czas postępowania, o jakim mowa w art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, stwierdzić należy za Europejskim Trybunał Praw Człowieka, że mimo iż osoba tymczasowo aresztowana jest uprawniana do priorytetowego i szczególnie szybkiego rozpatrzenia jej sprawy, to jednakże sędziowie zobowiązani są do dołożenia wszelkich starań w kwestii całkowitego wyjaśnienia okoliczności sprawy oraz do przyznania tak obronie, jak i organom Prokuratury, wszelkich niezbędnych udogodnień w celu przedstawienia swoich dowodów oraz swojego stanowiska w sprawie. Sędziowie zobowiązani są również do wydania wyroku po dokonaniu należytej analizy sprawy oraz odpowiedzi na pytanie, czy przestępstwo rzeczywiście zostało popełnione i jaka kara powinna zostać nałożona (zob. wyrok ETPC z 04.03.2008., skarga 11748/03, Legalis 122348).

Mając powyższe na uwadze, a zwłaszcza uwzględniając intensywność obaw wskazanych powyżej, oczywistym jest, że tok postępowania karnego, toczącego się w niniejszej sprawie, musi być na etapie postępowania jurysdykcyjnego skutecznie zabezpieczony i - uwzględniając charakter oraz intensywność opisanych powyżej obaw - tylko dalsze tymczasowe aresztowanie oskarżonego M. R. jest w stanie sprostać tym wymogom. Żaden inny środek zapobiegawczy o charakterze nieizolacyjnym nie jest w stanie zapewnić prawidłowego toku prowadzonego postępowania. Zwłaszcza jeśli się zwróci uwagę, że w dniu 20 maja 2019 r. uprawomocnił się wyrok Sądu Rejonowego w Mielcu z 28 stycznia 2019 r., w sprawie II K 675/18, mocą którego M. R. został skazany za przestępstwo z art. 12 kk w zw. z art. 217 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i inne, na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. A zatem w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia dyspozycji art. 257 kpk, który zawiera tzw. dyrektywę adaptacji środka zapobiegawczego do sytuacji procesowej oskarżonego, wyrażającą się w nakazie dokonywania przez prokuratora lub sąd oceny potrzeby oraz celowości utrzymywania środka zapobiegawczego, a zwłaszcza tymczasowego aresztowania, oraz – w konsekwencji – uchylenia lub zmiany tego środka w chwili, gdy ustaną przyczyny jego zastosowania (J. Kosonoga, Dyrektywa adaptacji środka zapobiegawczego do sytuacji procesowej, Prok. i Pr. 2003/12, s. 64–72; J. Skorupka [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. J. Skorupka, 2016, s. 570). Oczywistym jest przecież, że z punktu widzenia normatywnego i faktycznego, organ procesowy ma obowiązek ciągłego kontrolowania zasadności stosowania środka zapobiegawczego i gdy tylko dojdzie do wniosku, że jego utrzymywanie jest nieuzasadnione, jest zobligowany do jego uchylenia lub zmiany. Istnienie w momencie podejmowania decyzji o przedłużeniu tymczasowego aresztowania przesłanek do dalszego stosowania tego najostrzejszego środka zapobiegawczego nie oznacza bowiem zwolnienia sądu od obowiązku ciągłej kontroli zasadności stosowania tego środka (zob. postanowienie SA w Lublinie z 13.05.2009., II AKz 264/09, LEX 513117; wyrok SN z 24.01.2007., II KK 152/06, LEX 249199). Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że przesłanki które legły u podstaw przedłużenia wobec oskarżonego M. R. tymczasowego aresztowania nie uległy dezaktualizacji i nadal w sprawie występują – o czym świadczą powyższe rozważania. Jak już wcześniej zauważono, tymczasowego aresztowania nie zastosowano i nie przedłużano za to, że oskarżony wcześniej postępowanie utrudniał, ale zastosowano je także dlatego, by oskarżony nie miał szansy podjąć takich zachowań, to jest aby takim jego zrachowaniom zapobiec w toczącym się postępowaniu karnym. Dlatego też zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania, w rozumieniu art. 249 § 1 kpk, oznacza stworzenie przez organ je prowadzący takich warunków, że postępowanie to przebiega w sposób określony przez ustawę procesową, zmierzając ku osiągnięciu jego celów, ogólnie określonych w art. 2 kpk.

Końcowo należy zauważyć, że nie pojawiły się żadne nowe okoliczności uzasadniające, w świetle treści art. 259 § 1 - 3 kpk, złagodzenie izolacyjnego środka zapobiegawczego z uwagi na sytuację osobistą, rodzinną i

zdrowotną oskarżonego M. R.. Brak jest podstaw faktycznych do twierdzenia, że izolacja oskarżonego w warunkach tymczasowego aresztowania stwarza realne zagrożenia dla jego życia i zdrowia. W konsekwencji, zarówno sytuacja osobista, jak i procesowa oskarżonego, nie stanowi poważnego niebezpieczeństwa dla jego zdrowia lub życia (argument z art. 259 § 1 pkt 1 kpk), ani też nie niesie ze sobą wyjątkowo ciężkich skutków dla niego lub jego najbliższej rodziny (argument z art. 259 § 1 pkt 2 kpk). Nie można przy tym zapominać, iż uchylenie tymczasowego aresztowania nie może nastąpić w każdym wypadku wystąpienia skutków niekorzystnych dla aresztowanego lub jego najbliższych, ale tylko wtedy gdy skutki te są wyjątkowo ciężkie, a fakty je uzasadniające są wykazane, przy czym wykazanie ich obciąża stronę, która domaga się ich zastosowania i w konsekwencji to na oskarżonym lub na jego obrońcy ciąży obowiązek przedstawienia i udowodnienia okoliczności w tej materii. Nie jest bowiem rzeczą sądu procedującego w kwestii incydentalnej, a dotyczącej stosowania środków zapobiegawczych, stałe kontrolowanie sytuacji rodzinnej oskarżonego podejrzanego (por. postanowienie SA w Katowicach z 29.02.2012 r., II AKz 123/12, Legalis 486834).

W treści art. 259 § 1 pkt 1 kpk chodzi o taką sytuację, w której charakter schorzenia, na jakie cierpi oskarżony lub rozmiar doznanego przez niego uszkodzenia ciała są tego rodzaju, że – z uwagi na brak środków do odpowiedniej interwencji medycznej w warunkach pozbawienia wolności lub co najmniej znacznego utrudnienia w aplikowaniu zaleconego sposobu leczenia – osiągnięcie rezultatów zapewniających uniknięcie w tych warunkach wskazanego wyżej niebezpieczeństwa nie jest możliwe (zob. postanowienie SN z 21.02.1995 r., WZ 35/95, OSNKW 1995/7–8/52). Chodzi tu o skutki, jakie przebywanie w warunkach aresztu, obowiązujące tam zasady i ograniczenia, mogą wyrzucić na zdrowie i życie oskarżonego, możliwość leczenia oraz zachowania jego zdrowia w niepogorszonym stanie, przy czym art. 3 EKPC nie może być interpretowany jako ustanawiający generalne zobowiązanie do zwolnienia tymczasowo aresztowanego ze względów zdrowotnych lub przeniesienia go do szpitala publicznego, nawet gdy cierpi na chorobę, która jest szczególnie trudna do leczenia (zob. wyrok ETPC z 24.03.2015., skarga 38510/06, Legalis 1460384). Kierując się powyższymi wskazaniem w orzecznictwie przyjmuje się występowanie analizowanej przeszkody z reguły wówczas, gdy stwierdzono, że oskarżony wymaga specjalistycznego leczenia w związku z poważną chorobą, zwłaszcza wymaga przeprowadzenia poważnego zabiegu operacyjnego. Sama jednak konieczność poddania się leczeniu, nawet specjalistycznemu, nie jest wystarczająca. Zawsze bowiem należy rozważyć możliwość przeprowadzenia tego leczenia w warunkach więziennej służby zdrowia (art. 213 § 1 kwk) lub też w czasie zgody na opuszczenie zakładu karnego, jakiej może udzielić dyrektor jednostki penitencjarnej na wniosek oskarżonego (art. 141a § 1 i 3 kwk). Tymczasem z analizy akt niniejszego postępowania wynika, że oskarżony M. R. ma stały dostęp do opieki medycznej w zakładzie karnym.

Druga z okoliczności odstąpienia od tymczasowego aresztowania polega na spowodowaniu przez pozbawienie wolności wyjątkowo ciężkich skutków, nie tylko przy tym dla oskarżonego, lecz także dla jego najbliższej rodziny (art. 259 § 1 pkt 2 kpk). Wyjątkowo ciężkie skutki izolacji mogą przybrać bardzo różnorodne postacie, a tym samym ich precyzyjne zdefiniowanie nie jest możliwe. Chodzi przy tym o skutki inne niż związane z życiem lub zdrowiem oskarżonego. Mogą one dotyczyć jego spraw osobistych lub majątkowych. W ramach tej przeszkody mogą jednak zostać uwzględnione wyjątkowo ciężkie skutki izolacji dla życia lub zdrowia najbliższej rodziny oskarżonego. Podobnie jak w przypadku oskarżonego, skutki te mogą dotyczyć także spraw osobistych lub majątkowych członków jego najbliższej rodziny. Wyjątkowo ciężkie skutki dla rodziny to z reguły sytuacja zagrażająca egzystencji tych osób, a nie inne mniej doniosłe trudności emocjonalne czy bytowe (post. SA w Katowicach z 06.02.2008., II AKz 103/08, OSAKat 2008/1/12). W związku z tym trafnie uznaje się, że nie każda uciążliwość wynikająca ze stosowania tymczasowego aresztowania wypełnia znamiona tego przepisu. Naturalne jest, iż tymczasowe aresztowanie łączy się z dolegliwością dla osoby, wobec której jest stosowane, a także jej bliskich, często pogarszając ich sytuację materialną. Powyższe nie może być jednak uznane jako stanowiące wyjątkowo ciężkie skutki dla oskarżonego lub jego bliskich, dopóki nie zagraża to ich egzystencji (zob. postanowienie SA w Katowicach z 16.01.2008., II AKz 33/08, OSAKat 2008/1/11).

W świetle całokształtu naprowadzonych wyżej okoliczności i ustaleń Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec oskarżonego M. R. w postępowaniu jurysdykcyjnym na okres kolejnych trzech miesięcy, tj. do dnia 14 kwietnia 2020 r. godz. 8.00 - stosownie do uregulowań zawartych w art. 127b kpk i art. 127c kpk. Jest to okres adekwatny i wystarczający do przeprowadzenia kolejnych czynności sądowych, które są niezbędne do osiągnięcia celów postępowania karnego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji niniejszego postanowienia.